

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอนคือ 1) ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และได้สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.5 เพศหญิง ร้อยละ 49.5 ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.1

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.95 ในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

การสร้างเจตคติของผู้เรียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.14 ด้านผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.33 รองลงมาคือ ด้านผู้สอนรับฟังปัญหาในการเรียนและความคิดเห็นของผู้เรียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.18

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้สอนมีการสอบถามความต้องการของผู้เรียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.95

การส่งเสริมผู้เรียนให้ได้มีส่วนร่วมและใช้ความคิดในการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.92 ด้านผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.15 รองลงมาคือ ด้านผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความดีงามจากการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนด้านคุณธรรม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.92 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนด้านความคิด มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.82

การใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.73 ด้านผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.24 รองลงมาคือ ด้านผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.12 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ (Active learning) นอกห้องเรียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.87

ทักษะชีวิตและอาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.01 ด้านผู้สอนวัดและประเมินผลการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.16 รองลงมาคือ ด้านผู้สอนมอบหมายภาระงาน/ชิ้นงานให้ผู้เรียนทำสอดคล้องกับเนื้อหาในการเรียนการสอน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.14 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้สอนมีการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนตลอดเวลาในชั้นเรียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.77

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม พบว่า ทักษะการเรียนรู้ด้วยนิทานธรรมบท มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.83 ในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

การฟัง (สุตะ) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.89 ด้านผู้เรียนสามารถฟังเพื่อทำความเข้าใจ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.00 รองลงมาคือ ด้านผู้เรียนมีกิจกรรมที่หลากหลายในการพัฒนาทักษะการฟัง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.92 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะด้านการฟังอย่างต่อเนื่อง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.80

การคิด (จิตตะ) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.80 ด้านผู้เรียนมีความสามารถคิดสร้างสรรค์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.00 รองลงมาคือ ด้านผู้เรียนมีกิจกรรมมาปรับใช้เพื่อส่งเสริมทักษะด้านความคิด มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.92 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้ตามสถานการณ์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.59

การถาม (ปจณา) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.94 ด้านผู้สอนสามารถใช้คำถามในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 4.15 รองลงมาคือ ด้านผู้สอนสามารถตอบคำถามได้ชัดเจน (เข้าใจ) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.98 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้เรียนมีการใช้ภาษาในการสื่อสารกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.80

การจัดบันทึก (ลิขิต) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.68 ด้านผู้เรียนสามารถบันทึกเนื้อหาที่เรียนและอธิบายได้ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.77 รองลงมาคือ ด้านผู้เรียนสามารถสรุปบทเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.72 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการอธิบายขยายความข้อมูลที่บันทึก มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.56

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ จึงสามารถสรุปประเด็นสำคัญในการเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1. องค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะยืดหยุ่น เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

1.1 การสร้างเจตคติของผู้เรียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้

1.1.1 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากเรียนเพื่อรู้ สู่ลงมือปฏิบัติ และมีสื่อการสอนที่หลากหลาย

1.1.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

1.1.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานที่

1.2 การส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมและใช้ความคิดในการเรียนรู้

1.2.1 ปรับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับผู้เรียน และมอบหมายงาน จัดลำดับความยากง่าย

1.2.2 ส่งเสริมผู้เรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องที่เรียนและเน้นการลงมือปฏิบัติ

1.2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและโอกาสในการแสดงความสามารถ

1.3 การใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

- 1.3.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงนอกห้องเรียนผ่านระบบสารสนเทศ
- 1.3.2 พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อกำกับ ติดตาม และสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน
- 1.3.3 จัดแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอในการสืบค้น

1.4 ทักษะชีวิตและอาชีพ

- 1.4.1 เน้นกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น (ช่วงวัย)
- 1.4.2 จัดกิจกรรมเน้นฝึกทักษะด้านต่างๆ ผ่านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน
- 1.4.3 ประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตรงตามสภาพจริงและตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. ทักษะการเรียนรู้ด้วยนิทานธรรมบท

ทักษะการเรียนรู้ด้วยนิทานธรรมบท เป็นการนำเรื่องราวชาดกมาสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการฟัง นำมาสู่การคิด เกิดคำถาม และจดบันทึก ซึ่งมีแนวทางดังนี้

2.1 การฟัง (สุตะ)

- 2.1.1 ฝึกการทำสมาธิก่อนเข้ากิจกรรมการเรียนรู้
- 2.1.2 แบ่งช่วงการฟังเป็นระยะสั้นๆ
- 2.1.3 ฝึกการฟังจากการปฏิบัติงานตามขั้นตอน

2.2 การคิด (จิตตะ)

- 2.2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผ่านการปฏิบัติและคำถาม
- 2.2.2 สนับสนุนผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดแบบมีลำดับขั้นตอน
- 2.2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าในการแสดงความคิดและกล้าแสดงออก

2.3 การถาม (ปุจฉา)

- 2.3.1 กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและคำถาม
- 2.3.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถาม
- 2.3.3 ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการอภิปราย ทั้งรายกลุ่มและบุคคล

2.4 การจดบันทึก (ลิขิต)

- 2.4.1 ฝึกให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญ จากสาระการเรียนรู้
- 2.4.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาสาระผ่านการบันทึก
- 2.4.3 สนับสนุนให้ผู้เรียนบันทึกเนื้อหาสาระการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบข้อสังเกตควรนำมาอภิปรายมีประเด็น ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

การสร้างเจตคติของผู้เรียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เพราะผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดถึงรับฟังปัญหาในการเรียนและความคิดเห็นของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุณยา จันทมาตย์ (2557: 133-134) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่องการศึกษาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา พบว่า ทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยครูที่มีประสบการณ์ ทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี

การส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมและใช้ความคิดในการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เพราะผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนและผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความดีงามจากการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนด้านคุณธรรมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ (2558: 75) ได้ศึกษาค้นคว้าศึกษาการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความกตัญญู ด้านการมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการประหยัด และด้านความเมตตา

การใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เพราะผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลายและผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนสิทธิ์ คณธา (2551: 41) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่องการศึกษาการสอนแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ลงเรียนในรายวิชามโนทัศน์อุดมคติไทย พบว่า ผลการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนแบบใฝ่รู้ (Active learning) ด้วยเทคนิคที่หลากหลายอยู่ในระดับดีมาก ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลของการศึกษาคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับดีมาก และผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก

ทักษะชีวิตและอาชีพอยู่ในระดับมาก เพราะผู้สอนวัดและประเมินผลการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการและผู้สอนมอบหมายภาระงาน/ชิ้นงานให้ผู้เรียนทำ สอดคล้องกับเนื้อหาในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิเชษฐ ยังตรง (2560 : 87) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูวัดและประเมินผลการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.52)

ทักษะการเรียนรู้ด้วยนิทานธรรมบท

การฟัง (สุตะ) อยู่ในระดับมาก เพราะผู้เรียนสามารถฟังเพื่อทำความเข้าใจและมีกิจกรรมที่หลากหลายในการพัฒนาทักษะการฟังซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชายุดา จันทะปิตตา (2556: 207) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนบัวหลวงวิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการฟังของนักเรียนหลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ในการฟังของนักเรียนก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.72 - 3.89

การคิด (จิตตะ) อยู่ในระดับมาก เพราะผู้เรียนมีความสามารถคิดสร้างสรรค์ตลอดถึงผู้เรียนมีกิจกรรมมาปรับใช้เพื่อส่งเสริมทักษะด้านความคิดซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภิกา เพชรล้วน (2554: 138) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้กับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การถาม (ปุจฉา) อยู่ในระดับมาก เพราะผู้สอนสามารถใช้คำถามในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและผู้สอนสามารถตอบคำถามได้ชัดเจน (เข้าใจ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ พลอยแสง (2553 : 125-126) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสาร ที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความพึงพอใจเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และด้านการประเมินอาจารย์ผู้สอน มีความพึงพอใจเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88

การจดบันทึก (ลิขิต) อยู่ในระดับมาก เพราะผู้เรียนสามารถบันทึกเนื้อหาที่เรียนและอธิบายได้ตลอดถึงผู้เรียนสามารถสรุปบทเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร อินตุน (2559: 108) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่องการใช้กิจกรรมจดบันทึกคอร์เนลล์ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษามีคะแนนทักษะการเรียนรู้การจดบันทึกคอร์เนลล์ จำนวน 8 กิจกรรม ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ระดับดีมาก ($\bar{X} = 20.07$, S.D. = 3.81) ด้านพฤติกรรมระหว่างเรียนในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมมีพฤติกรรมในระดับดี ($\bar{X} = 14.68$, S.D. = 4.20) และด้านคุณธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 14.05$, S.D. = 4.04)

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยนิทานธรรมบท มีแนวทางในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียน ควรส่งเสริมผู้สอนให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการสืบค้น กำกับ ติดตาม และสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Austin and Baldwin (1991) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเนื่องจากพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเพิ่มขึ้นของความรู้ต่างๆ ทำให้อาจารย์ต้องร่วมมือกันทำงาน โดยเฉพาะบทบาทในด้านการสอนและงานวิจัยซึ่งการร่วมมือกันทำงานจะมีประสิทธิภาพได้มากขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของสถาบัน ปริมาณของงาน และขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกหลายประการ ได้แก่ ลักษณะของสมาชิกคือ มีการสื่อสารที่ดีสามารถเป็นทั้งผู้พูด ผู้ฟัง เขียนได้ชัดเจนสามารถแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกัน ได้มีความรับรู้ถึงความแตกต่างกันในบทบาท และสามารถใช้ความแตกต่างให้เป็นประโยชน์ในกลุ่มได้ในเวลาที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับภูมิหลังประสบการณ์การทำงาน ขนาดของทีม โครงสร้างของทีม การติดต่อสื่อสารของทีม ความแตกต่างในสภาพของกลุ่ม ความยึดมั่นผูกพันของกลุ่มและระยะเวลาที่ร่วมมือกันทำงานของกลุ่ม

2. ผู้สอน ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ส่งเสริมการฝึกทักษะด้านต่างๆ การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีความเหมาะสมของช่วงวัย และประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรางคณา เค้าอัน (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโกวิทอรัญ พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับเท่ากับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเกณฑ์การประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 รองลงมาด้านความคล่องแคล่วมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ด้านคุณภาพของการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และด้านปริมาณการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 2) ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโกวิทอรัญ ในภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านเจตคติต่อการเรียนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.42 รองลงมาคือ ด้านพัฒนาการเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 เป็นลำดับสุดท้าย

3. ผู้เรียน ควรตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องที่เรียน ฝึกการลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะด้านความคิดต่างๆ และการกล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนารัตน์ มาลัยศรี (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับเรื่องประชาคมอาเซียน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ผลการวิจัยพบว่า 1) หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward design) เรื่อง

ประชาคมอาเซียนมีกระบวนการของการพัฒนาหน่วยตามขั้นตอน วิเคราะห์และระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด กำหนดผังมโนทัศน์และชื่อหน่วยการเรียนรู้ กำหนดสาระสำคัญ กำหนดสาระการเรียนรู้ความรู้อะกษะ/กระบวนการคุณลักษณะ กำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน กำหนดประเด็น เกณฑ์การประเมิน กำหนดเวลาเรียนและการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด 2) นักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ย 30.35 คิดเป็นร้อยละ 75.88 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 76.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 30.94 คิดเป็นร้อยละ 77.35 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 79.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. พระสอนศีลธรรม ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เปิดโอกาสในการแสดงความสามารถ และได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงนอกห้องเรียน ผ่านกิจกรรมและระบบสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิชา ศรีมงคล (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องเซลล์และองค์ประกอบของเซลล์ ด้วยสถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง คะแนนเฉลี่ยทักษะความร่วมมือในการทำงานทุกด้านของนักเรียน (ด้านการมีส่วนร่วม การปฏิบัติตน การแสดงความคิดเห็นและความรับผิดชอบ) หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง (11.10 คะแนน เท่ากับเกณฑ์ประเมินระดับดีมาก) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (6.50 คะแนน เท่ากับเกณฑ์ประเมินระดับปานกลาง) เมื่อทดสอบค่าสถิตินอนพาราเมตริกแบบวิลคอกซัน (Wilcoxon Singed-Rank Test) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง มีทักษะความร่วมมือในการทำงานทุกด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์หลังการจัดการเรียนรู้ (15.85 คะแนน หรือร้อยละ 79.25) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ (7.70 คะแนน หรือร้อยละ 38.50) เมื่อทดสอบค่าสถิตินอนพาราเมตริกแบบวิลคอกซัน (Wilcoxon Singed-Rank Test) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง เรื่องเซลล์มีทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ทุกด้าน (การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ควรพัฒนาการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนควรมียุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการสืบค้น กำกับ ติดตาม และสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงนอกห้องเรียน ผ่านกิจกรรมและระบบสารสนเทศ

3. การเรียนควรเน้นการปฏิบัติ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วม กล้าแสดงออก กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความคิดต่างๆ และตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องที่เรียน

4. การประเมินผลการเรียนรู้ควรใช้วิธีที่หลากหลายและตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยนิทานธรรมบท ในโรงเรียนคงคาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีข้อเสนอแนะในการศึกษาเพื่อการวิจัยต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ศึกษาปัจจัยในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เชิงบูรณาการ
3. วิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษา